

פרשת תצווה תשע"ט – סוד התענוג מריח הקטורת

1. **ברכות מג,ב:** מנין שמברכין על הריח שנאמר (תהלים קנ) 'כל הנשמה תהלל יה' - איזהו דבר שהנשמה נהנית ממנו ואין הגוף נהנה ממנו? הוי אומר זה הריח.
- ברכות מג,ב:** ששה דברים גנאי לו לתלמיד חכם: אל יצא כשהוא מבושם לשוק, ואל יצא יחידי בלילה. **מלכים א,י:** ותתן למלך מאה ועשרים ככר זהב ובשמים הרבה מאד ... לא בא כבשם ההוא עוד לרוב אשר נתנה מלכת שבא למלך שלמה. **אסתר ב:** ובהגיע תר נערה ונערה לבוא אל המלך אחשורוש ... כי כן ימלאו ימי מרוקיהן ששה חדשים בשמן המר וששה חדשים בבשמים ובתמרוקי הנשים.
2. **שמות ל:** ועשית מזבח מקטר קטרת עצי שטים תעשה אתו ... ונתתה אתו לפני הפרכת אשר על ארן העדת לפני הכפרת ... והקטיר עליו אהרן קטרת סמים בבקר בבקר בהיטיבו את הנרת יקטירנה: ובהעלת אהרן את הנרת בין הערבים יקטירנה קטרת תמיד לפני ה' לדרתכם.
- רמב"ן ל,א:** הנה מזבח הקטורת מן הכלים הפנימיים היה וראוי שיזכרנו עם השולחן והמנורה שהוא מונח עמהם? וכן הזכירם במעשה בפרשת ויקהל (ביחד עם כל הכלים)?
- צרוך המור שמות ל:** חתם מלאכת המשכן במזבח הקטורת, לפי שהוא הכלי היותר נבחר זולת הארון שציווה בראשונה, לפי שהוא מכפר ומעשיר ומשמח. כאמרו (משלי כ"ז,ט) 'שמן וקטרת ישמח לב'. ותחילת המחשבה היא סוף המעשה ... וכבר ידעת מאמרם ז"ל 'הכול הולך אחר החיתום'. ולהורות יותר על מעלתו אמר 'וכפר אהרן על קרנתיו אחת בשנה', ביום הכיפורים, להורות שכפרת ישראל של יום הכיפורים תלויה בה. וזהו 'אחת בשנה יכפר עליו לדורותיכם'.
- זוהר ב ריח,ב:** אם בני אדם היו יודעים עד כמה חשוב מעשה הקטורת לפני הקב"ה היו לוקחים כל תיבה ותיבה ממנה והיו מעלים אותה להיות עטרה על ראשם ככתר זהב. ומי שעוסק בפרשת הקטורת צריך **להתבונן בשכלו במעשה הקטורת** ואם יכוון באמירתו כל יום, יש לו חלק בעולם הזה ובעולם הבא ויסתלקו הדָּבָר והמגפה ממנו ומכל העולם וינצל מכל הדינים של העולם הזה.
3. **ישעיהו יא:** ונחה עליו רוח ה' רוח חכמה ובינה רוח עצה וגבורה רוח דעת ויראת ה', **והריחו ביראת ה'** ולא למראה עיניו ישפוט ולא למשמע אזניו יוכיח - **סנהדרין צג,ב:** מורח ודאין [מריח ודן] ...
4. **ספר החינוך מצוה קא:** משרשי מצוה זו, להגדיל כבוד הבית ולהיות מעלתו ומוראו על פני כל אדם ... וידוע כי ענין הריח הטוב הוא דבר שנפש אדם נהנית בו ומתאוה אליו ומושך הלב הרבה, וריח הקטרת היה הטוב שאפשר לעשות על ידי אדם, עד שאמרו כי היו מריחים הקטורת עד יריחו.
- מורה נבוכים ג,מה:** כאשר היו שוחטים במקום המקודש בהמות רבות בכל יום ומחתיכים בו הבשר ושורפים ורוחצים בו הקרב והכרעים, אין ספק ... שהיה ריחו כריח מקומות הבשר. מפני זה צוה להקטיר בו הקטורת שתי פעמים בכל יום בבוקר ובין הערבים **להיטיב ריחו וריח בגדי כל העובד בו.**
- רבנו בחיי פרשתנו:** ראוי לכל משכיל **להרחיק דעת הרמב"ם** שכתב בזה... **חס ושלום** שנתלה העיקר הגדול שבסוד הקטרת שחייבה עליו התורה כרת לעשות כמוהו כמתכונתו בטעם החלוש הזה.
5. **ממעייני החסידות שמות קנה:** אומרים בשם האדמו"ר הצמח צדק: עניין הקטורת דומה לאדם שחטא לחברו ופייסו בדברים ונתרצה לו, ואחר כך חטא כנגדו שוב, אך הפעם לא נתרצה לו אלא בריבוי דברים. ולכאורה כשהתרצה לו בפעם הראשונה, העביר הטינה מליבו וכאילו לא חטא מעולם, ולמה בפעם השנייה לא התרצה אלא בריבוי דברים? משמע שאע"פ שביקש מחילה ונמחל לו, ריח רע מהעבר נשאר בו. ואף בחטאים ובעוונות כן: אמנם הקרבן פועל כי יסלח ה' על חטאו, אבל ריח מהחטא נשאר. ולכן מקטירים הקטורת לאחר הקרבן, כדי להעביר הריח רע שנשאר לאחר ההקרבה.
- מאמר והניף ידו תשי"א:** ועפ"ז יובן שעיקר מעלת המשיח היא בענין הריח, דמורח ודאין, שלא ידון ע"פ הבנה והשגה ואפילו לא ע"פ ראי' דחכמה, כי אם ע"פ ענין הריח שמגיע בהעצם ... כי המשפט דמשיח יהי' בזה שידע את הסיבות שהביאו את הזולת למצב שנמצא בו, וכמאמר אל תדין את חברך עד שתגיע למקומו ... **שבעצם הוא טוב ומה שנמצא במצב בלתי רצוי הוא רק מחמת סיבות צדדיות.**